

KULTŪRAS DIENA UN IZKLAIDE. LAIKRAKSTA DIENA PIELIKUMS. CETURTDIENA, 23. OKTOBRIS, 2014

KD

**MERILU STRĪPU
NEVARU SEV PASŪTĪT**

Komponistei Lolītai Ritmanei
kremt, ka Holivuda filmē
Prāgā, nevis Latvijā **4. lpp.**

**NEAIZSARGĀTS
SKAISTUMS**

Fotogrāfs Alnis Stakle ieved
lēnā, krāsainā ainavā **16. lpp.**

**RUNĀ
AR MODRI**

Kristers Pikša sapratis, ka no vecāku padomiem liekais svars nerodas **12. lpp.**

KINO | NOTIEK

VAI JŪS GRIBAT KOLU?

Filmas *Modris* galvenās lomas atveidotājs **Kristers Pikša** stāsta par pieredzi uzņemšanas laukumā un sarunāšanās nepieciešamību

Teksts Ilze Auzāne Foto Aivars Liepiņš

Filmu rulli uzlīti, projektorā lampas notīrītas, un fokuss noregulēts – ar priecīgu satraukumu jaunās latviešu kinolentes *Modra* komanda ziņo par gaidāmo pirmizrādi Latvijā. Režisora Jura Kuršieša debijas spēlfilma kinoteātros būs skatāma no 24. oktobra. Galveno lomu tajā atveido divdesmit gadu vecais Kristers Pikša, kurš ir beidzis Rīgas Pārtikas ražotāju vidusskolu un tagad strādā savā profesijā. «Cepu picas, griežu salātus un gatavoju saldus», sarunā ar KDi par savu ikdienu stāsta jauniešs, kurš labprāt vēl kādu reizi atgrieztos filmēšanas laukumā. *Modra* uzņemšanas pēdējās dienās viņš godīgi atzina, ka negrib neko mainīt, taču patlaban neliek nekādas cerības uz piedalīšanos līdzīgos projektos. «Ja es ļoti cerēju un nekā nebūs, tā būs smaga vilšanās», viņš paskaidro.

Filmas stāsts par Modri – bez tēva augšu pusaudzi, kurš nonāk policijas uzmanības lokā, – ir balstīts uz patiesiem notikumiem, taču ar galvenā varoņa prototipu Kristeris Pikša neesot pazīstams.

«Atceries, kas sēdēja pirms tevis?» pēc epizodes tiesas zālē jaunajam aktierim vaicājis Juris Kursietis. «Jā», viņš atteicis. «Tas bija istais Modris», piebildis režisors, kuram bijis ļoti svarīgi šo stāstu pavēstīt pēc iespējas reālāk. «Par filmas stilistisko vienotību un sabiedrība, personīgās ciešanas un administratīvā apspiestība» prestižajā Sansebastiānas filmu festivālā Spānijā *Modris* ieguva *Ipašo atzinību*. Šo vēsti viņi izlasīja īsziņā, kad tik tikko bija piezemējušies Rīgas lidostā. «Braucām mājās un smaidījām», atminās daļas Kristeris Pikša.

MODRA FANU PULCIŅŠ

«Grūpijas!» smeļoties atbild jauniešs, vaicāts pastāstīt par festivāla spilgtākajiem iespaidiem, kas labā ziņā atšķirušies no viņa ekspektācijām. «Es biju iedomājies, ka mēs vienkārši paliksim viesnīcā, aiziešim uz filmas seansu, piedalīsimies Q&A (jautājumi un atbildes – I. A.), un viss», mazliet garlaicīgu laika pavadīšanas scenāriju ieskicē aktieris, taču organizatori par viņiem ļoti rūpējušies – jums nekā netrūkst? –, savukārt skatītāji aplaudējuši, bārstījuši komplimentus un pēc tam kopā ar viņiem fotografējušies. Tā bijusi iespēja arī ielūkoties kinoindustrijas aizkulisēs, kur apgrozās tās pārstāvji un meklē dažādas sadarbības iespējas. «Tagad es zinu, cik ļoti liels darbs tiek ieguldīts tajā, lai viena filma nokļūtu līdz ekrāniem,» iespaidu kopsommu atklāj Kristeris Pikša.

«Tu esi rīkīgi līdzīgs Adrienam Brodijam,» galvenās lomas atveidotājs izstāsta gadījumā, kad Spānijā kāds jauniešs viņu salīdzinājis ar amerikāņu aktieri – plašā-

Galvenās lomas atveidotājs Kristeris Pikša cer, ka *Modri* ies skatīties jaunieši, jo tā ir filma, kas liek uzdot sev nekā darījusi līdz šim»

SPĀNIJĀ KĀDS JAUNĪETIS VIŅU SALĪDZINĀJIS AR AKTIERI ADRIENU BRODIJU

kai auditorijai viņš vislabāk pazīstams ar lomu režisora Romāna Polaņska filmā *Pianists/The Pianist* (2002), par ko saņēmis Amerikas Kinoakadēmijas balvu *Oskars* kā labākais aktieris. «Paldies, tu nesi pirmās, kas to saka,» uz šo piezīmi

reaģējis Kristeris Pikša, kurš spēja iemanot arī kritiķu simpātijas. «Asie sejas vaibsti jau iezīmē pieauguša cilvēka skarbumu, bet viņa uzvedība un kņepa valoda pieder tīnīm, kurš jūtas apmaldījies un joprojām pa dzīvi pārvietojas tādā kā mīga stāvoklī, kur atbildība par savu rīcību vēl nav iestājusies,» sava interneta vietnē rakstīja ASV kinožurnāls *Variety*.

ĢIMENES PORTRETS

Ietekmīgais ASV izdevums atzīmēja arī Kristera Pikšas vizuālo līdzību ar režisora Rainera Vernera Fasbindera iecienīto Gotfrīdu Džonu jaunībā. «Esot mans deģuns,» *Modra* Zivtīņa dzīves pirmo gadu svarīgāko notikumu albumā *Mūsu mazulis* ierakstījusī aktrises Rēzijas Kalniņas atveidota varone Inta Zivtīņa. Tajā redzamās bildes ir uzņemusi aktiera istā mamma. «Viņa ir mācījusies fotografēt,» atklāj jauniešs. Kad būs? Kur būs? – viņa vaicā un ar lielu nepacietību gaida filmas pirmizrādi Latvijā. Redzēs, ko sacis. «Mēs esam pilnīgi atšķirīgas personas,» savu varoni raksturo Kristeris Pikša, kurš uzskata, ka tiem, kuri viņu pazīst personiski, būšot divaini skatīties. Jaunieša vecāmma esot teikusi, ka gaidīšot *Modra* ierašanos Mazsalacā. «Nekā nebūs, brauks uz Rīgu!»

Skatoties filmu pirmoreiz, Kristeris Pikša esot izjutis gan gandarījumu – ne visiem tiek dota tāda iespēja –, gan arī mulsumu, jo bijis neparasti ieraudzīt savu seju uz lielā ekrāna. Viņš atcerējies, kā tikusi uzņemta konkrētā epizode; tikai otrajā reizē sācis sekot līdzi stāstam. «Būs arī trešā reizē!» ir pārliecināts jauniešs. Viņš nav vienīgais neprofesionālais aktieris, kura

tādus jautājumus, par kuriem cilvēki ikdienā izvairās domāt. «Varbūt ka viņi ieraudzis sevi no malas. Varbūt ka viņi pēc tās noskatīšanas kaut ko darīs labāk,

vārds ir lasāms filmas beigu titros. To vidū ir arī režisora sieva diriģente Līga Celma-Kursiete un viņas vadītais Jelgavas 4. vidusskolas meiteņu koris *Spigo*, kurš ir gan iedziedājis tituldziesmu, komponista Ērika Ešenvalda skandarbū *O salutaris hostia*, gan arī redzams vienā no *Modra* epizodēm. Režisora sievastēvam, Jelgavas 4. vidusskolas direktoram Agrim Celmam, filmā ir uzticēts vadīt mācību stundu.

TEMPERATŪRAS SVĀRSTĪBAS

Kopš pirmās klases līdz pat šodienai Kristers Pikša nodarbojas ar dejošanu. «Man ļoti patīk atmosfēra,» ilggadējo uzticību šim vaļaspriekam skaidro jauniešs. «Dziesmu un deju svētki ir kā narkotika, ko vajag vēl un vēl.» viņš akcentē, kaut arī mēģinājumu procesā nākas saskarties ar dažādām grūtībām un pārvarēt sevi – ne

par velti tu tur esi nokļuvis! Iepriekšējos Latvijas Skolu jaunatnes dziesmu un deju svētkos esot bijusi plus trīsdesmit grādu svelme un pastalās tik ļoti degušas kājas, ka ņēmuši un lējuši virsū ūdeni, lai tās atdzesētu. «Jūtos kā bekona strēmele, dejojot uz laukuma, jo tur ir kā uz pannas,» jau Vispārējo latviešu Dziesmu un deju svētku laikā pagājušā gada 4. jūlijā tvītoja Kristers Pikša, kurš tagad jaunus deju so-

lus vienreiz nedēļā apgūst ādažos.

Savukārt filmas *Modris* uzņemšanas brīdī ārā bijuši minus piecpadsmit, divdesmit grādu un viņam pastāvīgi nācies salt un drebināties – kopš pašas pirmās filmēšanas dienas, kad tikusi uzņemta epizode ar nakšņošanu dārza būdīnā. «Aiziet! Tevi uzreiz ierauj iekšā aukstumā,» atceras Kristers Pikša (drebuli pārņem arī skatītāju, kad galvenais varonis T kreklā klist pa Vecrīgas ielām starp sašķūrētām sniega kaudzēm – *I. A.*). «Dzīvokli nebija apkures,» piebilst jauniešs, taču šajā gadījumā izvairās sevi salīdzināt ar saldētiem dārzeniņiem ledusskapī. Uz jautājumu, kas kino ir kopīgs ar pavārmākslu, viņš neliek akcentu uz temperatūras svārstībām: «Momentā es varu iedomāties tikai vienu, ka šajās abās lietās ir jācenšas izdarīt vislabākais, ko vari izdarīt.»

PĀRMAINĪT SITUĀCIJU SEVI

Kristers Pikša cer, ka *Modri* ies skatīties jaunieši, jo tā ir filma, kas liek uzdot sev tādus jautājumus, par kuriem cilvēki ikdienā izvairās domāt. «Varbūt ka viņi ieraudzis sevi no malas. Varbūt ka viņi pēc tās noskatīšanas kaut ko darīs labāk, nekā darijuši līdz šim,» uzskata galvenās lomas atveidotājs, kurš kino iedarbības spēku ir izjutis pats. «Es tagad vairāk ieklausos cilvēkos,» piemēru min Kristers Pikša, kurš sācis vairāk sarunāties arī ģimenē. «Iepriekš es neklausījos ne mammā, ne tētī – ko viņi vispār saprot! –, taču viņi tikai mēģina kaut ko iemācīt, dalās savā pieredzē, un zināšanu nokad nebūs par daudz – cilvēkam nenāk klāt lieki kilogrami, nav jānes smaga nasta, tās vienkārši stāv galvā un kādreiz dzīvē var noderēt,» viņš uzsver.

Jautāts, kādu padomu Kristers Pikša varētu iedot rutīnas novārdzinātājam *Modra* mammai, lai viņai ar dēlu izdotos nodibināt labāku kontaktu, jauniešs atbild, ka viss jau ir nokavēts. «Es domāju, ka šis dialogs bija jāsāk agrā jaunībā, jo ar katru dienu, kurā mamma ar *Modri* nerunā, viņi attālinās: lai arī jūs stāvat vienā istabā, jūtaties tā, it kā atrastos kilometra attālumā viens no otra – jūs neko nedzirdat,» viņš stāsta. Ar vienu torti dzimšanas dienā nepietiks, lai atrisinātu šo jautājumu, taču pašam Kristeram Pikšam ar viņa varoņa mammas atveidotāju Rēziju Kalniņu izdevies ļoti ātri atrast kopēju valodu. «Vai jūs gribat *kolu*?» viņš vaicājis pirmajā tikšanās reizē. «Tu bez manis šeit redzi vēl kādu?» viņa atbildējusi, un ātri vien pārgājuši uz «tu» formu. «Mēs daudz smējamies,» piebilst aktieris. ■